

ENMAK 2030 strateegiliste eesmärkide täitmise võimalike¹ meetmete loetelu, mida vaadeldakse keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus

Arengukava koostamise eesmärgiks on valida optimaalseim energiavarustuse stsenaarium, mis oleks tarbijale mõistliku hinna ja kättesaadavusega, vähese keskkonnamõjuga, kooskõlas Euroopa Liidu pikaajaliste energia- ning kliimapolitika eesmärkidega ning pikaajaliselt kõige konkurentsivõimelisem.

ENMAK 2030 strateegilisteks eesmärkideks on kavandatud:

1. Energiavarustuse tagamine elektrimajanduses, soojusmajanduses, transpordisektoris, elamumajanduses ja kodumaiste kütuste tootmises
2. Majanduse energiamahukuse vähendamine (konkurentsivõimet kahjustamata) ja energiasäästu suurendamine
3. Energiajulgeoleku suurendamine energia tootmiseks vajaliku ärikeskkonna, energiainfrastruktuuri ja ühenduste arendamise kaudu

Strateegiliste eesmärkide täitmine (X) ENMAK 2030 valdkondades meetmetega, mida hinnatakse (tegevused on esitatud tabelites 1-5):

ENMAK 2030 meetmed	Eesmärk 1 (Varustuskindlus)	Eesmärk 2 (Energiasääst)	Eesmärk 3 (Julgeolek)
Meede 1.1 Elektrienergia tõhus tootmine	X	X	X
Meede 1.2 Elektrienergia tõhus ülekanne ja jaotamine	X	X	X
Meede 2.1 Põlevkivist mootorikütuste tootmine	X	X	X
Meede 2.2 Alternatiivsete kütuste kasutuselevõtu suurendamine transpordis	X	X	X
Meede 3.1 Motoriseeritud individuaaltranspordi nõudluse vähendamine	-	X	X
Meede 3.2 Tõhus sõidukipark	-	X	X
Meede 4.1 Olemasoleva hoonefondi energiatõhususe suurendamine	-	X	X
Meede 4.2 Uute hoonetega seotud eeldatava energiatõhususe suurendamine	-	X	X
Meede 4.3 Avaliku sektori eeskuju	-	X	X
Meede 4.4 Energiasääst muudes sektorites	-	X	X
Meede 5.1 Soojusenergia tõhus tootmine	X	X	X
Meede 5.2 Soojusenergia tõhus ülekanne	X	X	-

Tabel 1 ELEKTRIVARUSTUSE MEETMETEGA KAVANDATUD VÕIMALIKE TEGEVUSTE LOETELU

Meede 1.1 Elektrienergia tõhus tootmine
1.1 Keskkonnanõuetele mittevastavate tootmisvõimsuste sulgemine
1.2 Uute koostootmisjaamade rajamine
1.3 Uute biomassil töötavate elektrijaamade rajamine
1.4 Uute põlevkiviõli tootmisel tekkiva uttegaasi utiliseerimiseks elektrijaamade rajamine
1.5 Uute mikro- ja hajatootmisvõimsuste rajamine
1.6 Uute tuuleparkide rajamine
1.7 Vajalike reguleerimisvõimsuste rajamine
1.8 Reguleerturu loomisel osalemine
1.9 Põlevkivist elektri tootmise osaline asendamine kivisõega
1.10 Seadusandluse muutmine elektrienergia tõhusa tootmise tagamiseks
Meede 1.2 Elektrienergia tõhus ülekanne
1.2.1 Võrguteenuste kvaliteedi tõstmine (standardite EVS-IEC 60038, EVS-EN 50160, IBC 61000 nõuete täitmine)
1.2.2 Õhuliinide asendamine ilmastikukindlate lahendustega jaotusvõrgus

¹ Siin ja edaspidi - tegemist on võimalike meetmetega ja tegevustega, mille hulgast hakatakse ENMAK 2030 strateegiliste eesmärkide täitmiseks sobivaimaid välja valida mõjuhindangute ja konsultatsioonide põhjal.

1.2.3 Uute 330 kV (Sindi-Riia ja Sindi-Harku) liinide rajamine
1.2.4 Uute elektrijaamade liitumiste rajamine (110 kV, 330 kV)
1.2.5 Uute tehniliste lahenduste (aruka võrgu lahendused; iseseisva sagedusega võrguna töötamine st. töötamine lahtiühendatuna võrgust või töötamine lühiajaliselt võrgust väljalülitamise korral) ja muude meetmete kasutuselevõtt (arveldamine tunnilansi alusel, ülekandetariifi muutus püsi- ja muutuvkulusid arvestavaks)

Tabel 2 KOHALIKE KÜTUSTE TOOTMISE MEETMETEGA KAVANDATUD VÕIMALIKE TEGEVUSTE LOETELU

Meede 2.1 Põlevkivist mootorikütuste tootmine
2.1.1 Põlevkivi väärindamise uuringud
2.1.2 Põlevkiviõli tootmine
2.1.3 Põlevkiviõli tootmise jäägi uttegaasi väärindamine
Meede 2.2 Alternatiivsete kütuste kasutuselevõtu suurendamine transpordis
2.2.1 Biogaasi tooraine (sõnniku, silo, biojätmete) hankimine
2.2.2 Biometaanijaamade rajamine
2.2.3 Biometaani tanklavõrgustiku rajamine
2.2.4 Sõidukipargi kohandamine biometaani kasutuseks
2.2.5 Biometaani kääritusjäägi kasutamine väetisena
2.2.6 Biokütuste tootmiseks ja turustamiseks vajalike õigusnõuete sätestamine
2.2.7 Bioetanoolitehase rajamine
2.2.8 Bioetanooli tootmisjäägi praaga kasutamine taastuvkütusena või loomasöödana

Tabel 3 TRANSPORDI ENERGIAKASUTUSE MEETMETEGA KAVANDATUD VÕIMALIKE TEGEVUSTE LOETELU

Meede 3.1 Motoriseeritud individuaaltranspordi nõudluse vähendamine
3.1.1 Kilomeetripõhised teekasutustasud
3.1.2 Kütuseaktsiisi tõstmine
3.1.3 Linnade parkimispoliitika uuendamine autokasutuse reguleerimiseks
3.1.4 Tallinna ummikumaksu rakendamine
3.1.5 20% ühistransporditeenuse osakaalu kasvatamine
3.1.6 Kergliikluse infrastruktuuri arendamine linnades
3.1.7 Maakasutuse suunamine valglinnastumise ja autost sõltuvuse vähendamiseks
3.1.8 Linnatänavate ümberkorraldamine ühistranspordi ja kergliikluse edendamiseks
3.1.9 Linnade ja ettevõtete liikuvuskorralduse arendamine
3.1.10 Kaugtöötamise edendamine
3.1.11 Autode kooskasutuse edendamine
Meede 3.2 Tõhus sõidukipark
3.2.1 Elektriautode soodustused
3.2.2 Energiaklassipõhised sõiduauto registreerimis- ja aastamaks
3.2.3 Raudtee elektrifitseerimine
3.2.4 Elektriraudtee <i>Rail Baltic</i>
3.2.5 Kütusesäästliku bussipargi soetamine
3.2.6 Kütusesäästlikud raskeveokid
3.2.7 Mitmemootorilised vedurid
3.2.8 Säästva sõidustiili rakendamine

Tabel 4 HOONETE ENERGIATÕHUSUSE MEETMETEGA KAVANDATUD VÕIMALIKE TEGEVUSTE LOETELU

Meede 4.1 Olemasoleva hoonefondi energiatõhususe suurendamine
4.1.1 Korterelamute rekonstrueerimine
4.1.2 Väikeelamute rekonstrueerimine

4.1.3 Mitte-elamute rekonstrueerimine
4.1.4 Koolimajade ja lasteaedade rekonstrueerimine
4.1.5 Mahajäetud ja kasutusest välja langenud korterelamute lammutustoetus
4.1.6 Keskvalitsuse hoonete rekonstrueerimine
4.1.7 Seadusandluse kaasajastamiseks vajalike uuringute läbiviimine ja tegevuste seire sisu ja maht
4.1.8 Valdkondliku pädevuse tõstmiseks koolituse korraldamine
4.1.9 Rohemärgised ja rohelised riigihanked (keskkonnamõju kvaliteedikriteeriumiks)
Meede 4.2 Uute hoonetega seotud eeldatava energiatõhususe suurendamine
4.2.1 Liginullenergiahoonete nõuete rakendamine
4.2.2 Liginullenergiahoonete tüüpprojektide väljatöötamine
4.2.3 Energiatõhusate hoonete ehitamiseks vajaliku oskusteabe loomine ja teadlikkuse tõstmine
4.2.4 Ehitusjärelvalve tugevdamine
4.2.5 Liginullenergiahoonete toetus
4.2.6 Energiasäästliku üürielamufondi ehitamine. pensionifondi rahade paigutamine sihtasutusse
4.2.7 Energiaühistu seadusandluse väljatöötamine taastuvenergia tootmise edendamiseks
4.2.8 Efektivsemaid transpordi- ja taristulahendusi, ajalooliste linnasüdamete kasutamist ja mõõdukat tihendamist eelistavate muudatuste viimine planeerimisseadusse ja selle rakendusaktidesse (kvantifitseeritud transpordistsenaariumites)
4.2.9 Planeeringute koostamisel nõutakse hoonete ja transpordi energiatarbimise ja CO ₂ mõju hindamist
4.2.10 Infrastruktuuri rajamise tasu rakendamine detailplaneeringuga maa väärtustamiseks ja ehituse suunamiseks
4.2.11 Seadusandluse kaasajastamiseks vajalike uuringute läbiviimine ja tegevuste seire sisu ja maht
4.2.12 Valdkondliku pädevuse tõstmiseks koolituse korraldamine
Meede 4.3 Avaliku sektori eeskaju
4.3.1 Avaliku sektori liginullenergiahoonete ehitamise pilootprojektid
4.3.2 Rohemärgised ja rohelised riigihanked (keskkonnamõju kvaliteedikriteeriumiks)
4.3.3 Avaliku sektori omanduses oleva energiasäästliku üürielamufondi loomine
4.3.4 Arhitektuuriväärtusega, muinsuskaitse- ja miljööaladel paiknevate elamute jm hoonete energiatõhusaks renoveerimisel linnaehitusliku jm kultuuriväärtuse säilitamise toetamine
4.3.5 Arengustrateegiate loomine energiaefektiivsete elamukvartalite tekkeks linnades
Meede 4.4 Energiasääst muudes sektorites
4.4.1 Energiasääst tootmisettevõtetes
4.4.2 Energiasääst tänavavalgustuses

Tabel 5 SOOJUSVARUSTUSE MEETMETEGA KAVANDATUD VÕIMALIKE TEGEVUSTE LOETELU

Meede 5.1 Soojusenergia tõhus tootmine
5.1.1 Katelde üleviimine muudele kütustele (nt puit, põhk, turvas jne)
5.1.2 Katelde vahetus (katelde vahetus või renoveerimine kasutuskütust muutmata)
5.1.3 Lokaal- ja kohtküttele üleminek
5.1.4 Seadusandluse kohandamine soojusenergia tõhusaks tootmiseks
Meede 5.2 Tõhus soojusenergia ülekanne
5.2.1 Soojustorustiku vahetus
5.2.2 Seadusandluse muutmine soojusenergia tõhusaks ülekandeks